

CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

W ogrodzie można wydzielić miejsce specjalnie przeznaczone dla ptaków. Nie powinno ono być zbyt eksponowane. Ważne jest, aby w sąsiedztwie nie rosły rośliny, które wymagają częstej pielęgnacji w okresie zbiegającym się z okresem budowy gniazd i wysiadywania jaj przez ptaki. Nie jest też wskazane, aby miejsce to znajdowało się przy ogrodowych alejkach i drózkach. Najlepszym - cichym i ustronnym - miejscem jest najczęściej jeden z narożników danego ogrodu położony najdalej od ogólnodostępnych ciągów pieszych, pieszo-jezdnych lub jezdnych.

Jak zagospodarować taki narożnik? Trzeba go obsadzić wieloma odpowiednio dobranymi krzewami i krzewinkami oraz kilkoma drzewami iglastymi. Na obrzeżu narożnika powinny być posadzone krzewy kolczaste, cierniste i gęsto ugałęzione, aby dostęp w głąb dla kotów, psów i innych nieproszonych gości był praktycznie niemożliwy, a przynajmniej w najwyższym stopniu utrudniony. Zapewni to ptakom bezpieczne warunki bytowania. Krzewy i drzewa należy systematycznie poddawać różnym zabiegom pielęgnacyjnym prowadzącym do wytworzenia wielu dogodnych miejsc do wicia gniazd. Ptaki niechętnie gnieźdzą się w zbyt zwartych zaroślach tworzących zbity, ciemny, wilgotny i zatęchły gąszcz. Dlatego też krzewy należy corocznie odpowiednio przerzedzać, prześwietlać i formować. Trawę w narożniku ścina się dość wysoko, raz w roku, bezpośrednio po zakończeniu okresu legowego. Spod drzew i krzewów nie należy wygrabiwać liści. Zaobserwowano, że ptaki unikają krzewów, pod którymi nie leżą liście, np. słowiki, które wykorzystują suche liście do budowy gniazd. Poza tym suche liście szeleszcząc ostrzegają ptaki przed niebezpieczeństwem, a w butwiejących liściach i pod nimi ptaki poszukują pokarmu w postaci drobnych bezkręgowców.

M. Szokalski, J. Wojtatowicz, *Ptaki w ogrodzie*. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1989, s. 143.

1. Zamieszczony tekst jest adresowany do ludzi, którzy:

- A) lubią zwierzęta
 B) są wrażliwi
 C) unikają pracy
 D) mieszkają w mieście

2. W tekście czytamy o:

- A) zakładaniu wokół domów ogrodów
 B) przygotowaniu siedzib dla ptaków
 C) potrzebie wypoczynku wśród ptaków
 D) urządzeniu ogrodu

3. Zamieszczony tekst jest:

- A) opowiadaniem o ptakach
 B) opisem ptaków
 C) instrukcją dla posiadacza ogrodu
 D) zaproszeniem do ogrodu

4. Pisząc o urządzeniu narożnika, autor tekstu radzi, aby:

- A) obsadzić go ciernistymi krzewami
 B) dbać o roślinność
 C) nie usuwać leżących liści
 D) nie kosić trawy

5. Można zapewnić ptakom bezpieczne warunki bytowania poprzez:

- A) wybór właściwego miejsca
 B) dostarczanie im pokarmu
 C) okazywanie im zainteresowania
 D) odpowiedni dobór roślin

6. Suche lub butwiejące liście zwykle służą ptakom jako:

- A) sygnał ostrzegawczy
 B) materiał budowlany
 C) ozdoba gniazda
 D) spiżarnia i stołówka

7. W tekście odczytujemy:

- A) polecenia
 B) propozycje
 C) zachętę
 D) protest

NAUKA O JĘZYKU

8. Odmianą częścią mowy jest wyraz:

- A) gotowanie
 B) słodko
 C) radośniejszy
 D) widzisz

9. Nieodmianą częścią mowy jest:

- A) przymiotnik
 B) przysłówek
 C) przyimek
 D) czasownik

10. Czasownik w formie dokonanej znajduje się w zdaniu:

- A) Przeczytam tę książkę.
 B) Codziennie piję mleko.
 C) Czekał aż do skutku.
 D) Zjadła wszystkie jabłka.

11. Prawidłowo nazwano przypadek rzeczownika w zdaniu:

- A) Wziął pieniądze. - mianownik
 B) Widział słońca. - dopełniacz
 C) Powiedz to mamie. - celownik
 D) Lubi tę piosenkę. - biernik

12. Prawidłowo określono formy czasownika w zdaniu:

- A) Rozmawiali całą noc. - osoba 3, czas przeszły
 B) Zatrzymał się tutaj. - osoba 2, czas teraźniejszy
 C) Zawsze to powtarzam. - osoba 1, czas teraźniejszy
 D) Unikacie trudności. - osoba 2, czas przeszły

13. Wyrażenie przyimkowe znajduje się w zdaniu:

- A) Oni nie chcą tych prezentów.
- B) Opowiem kolegom o wycieczce.
- C) Tutaj zawsze jest pusto i cicho.
- D) Bartek schował się za drzwiami.

14. Zdanie *Do chatki krasnoludków prowadziła kręta i niebezpieczna dróżka.* - zawiera:

- A) 3 rzeczowniki
- B) 1 wyrażenie przyimkowe
- C) 2 przymiotniki
- D) 1 spójnik

15. Równoważnikiem zdania jest wypowiedzenie:

- A) Byliśmy tam.
- B) Chodź.
- C) Otwarcie igrzysk.
- D) Szum wiatru.

16. Wyrazy pokrewne znajdują się w szeregu:

- A) wozic, woźnica, wózek
- B) słowo, przysłowie, słownik
- C) nóż, łyżka, widelec
- D) dobry, lepszy, zły

17. Prawidłowo podano cechy głoski:

- A) b - bezdźwięczna, nosowa
- B) m - dźwięczna, ustna
- C) ą - bezdźwięczna, nosowa
- D) ć - dźwięczna, ustna

18. Nie mówimy:

- A) Muszę wiaść plecak.
- B) Dzisiaj jest 10 października.
- C) Cofnij się do tyłu.
- D) Staął w mojej obronie.

19. Prawidłowo napisano tytuł utworu:

- A) „Mikołajek i inne Chłopaki”
- B) „Opowiadania Z Doliny Muminków”
- C) „Dziewczynka z zapałkami”
- D) „Spotkanie nad Morzem”

LITERATURA

20. Tworzone w starożytności mity dawały ludziom odpowiedź na pytanie:

- A) Jak powstał świat?
- B) Gdzie podziewa się dusza człowieka po śmierci?
- C) Dlaczego rano wstaje słońce?
- D) Skąd bierze się wiatr?

21. Syzyf został ukarany przez bogów za to, że:

- A) uwięził bożka Tanatosa
- B) zrzucił ze skały kamień
- C) wywyższał się nad innych
- D) opuścił Hades

22. Gdy Demeter utraciła Korę, wówczas bogini:

- A) wywołała trzęsienie ziemi
- B) zgasiła słońce
- C) przestała dbać o ziemię
- D) rzuciła klątwę na rośliny

23. Za sprawą Dionizosa wszystko, czego dotknął król Midas, zamieniało się w:

- A) kamień
- B) kwiaty
- C) złoto
- D) chleb

24. Cesarz z baśni Andersena pt. „Nowe szaty cesarza” był człowiekiem:

- A) nieodpowiedzialnym
- B) próżnym
- C) łatwowiernym
- D) przezornym

25. Bohaterowie bajki A. Mickiewicza pt. „Przyjaciele” przestraszyli się niedźwiedzia i:

- A) obydwaj uciekli do domu
- B) jeden z nich wdrapał się na drzewo
- C) razem strzelili do niego z ukrycia
- D) jeden z nich zemdlał z przerażenia

26. Wyrazem dźwiękonaśladowczym jest słowo:

- A) brzask
- B) zapach
- C) trzask
- D) szelest

27. Doktor Dolittle (w książce pt. „Podróże doktora Dolittle”) pomógł mieszkańcom pływającej wyspy w ten sposób, że:

- A) spowodował przepłynięcie wyspy w ciepłe rejony
- B) nauczył ich rozpalać ogień
- C) pokazał im, jak zbudować łódź z muszli ślimaka
- D) wprowadził pokój między plemionami

28. Doktor Dolittle był człowiekiem, który:

- A) zawsze troszczył się o zwierzęta
- B) rzadko opuszczał własny dom
- C) nie troszczył się o sprawy finansowe
- D) nie lubił dzieci

29. Mowgli, bohater książki pt. „Księga dżungli”, otrzymał pomoc i wsparcie od:

- A) czarnej pantery Bagheery
- B) niedźwiedzia Baloo
- C) tygrysa Shere Khana
- D) Małpiego Plemienia

30. Porównanie mieści się we fragmencie wiersza J. Tuwima:

- A) Jak wesoly milion drobnych, wilgnych muszek,
Jakby z worków szarych mokry, mżący maczek,
Sypie się i skacze dżdżu wodnisty puszek...
(„Kapuśniaczek”)
- B) Chrząst i brząk, zgrzyt i stęk,
Hałas jak w fabryce! („Mróz”)
- C) Jak usłyszysz to kukułka,
Wrzaśnie: „A to co za spółka?” („Ptasie radio”)
- D) Po czwarte - jak
Poznać, kto ptak,
A kto nie ptak? („Ptasie radio”)